

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ การจัดการศึกษาจึงถือว่าเป็นภาระหน้าที่ของสังคมโดยตรง ทั้งนี้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศของตนให้มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญของชาติในการแข่งขันกับนานาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเชิงเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันสูง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับการพัฒนาเศรษฐกิจจึงถือได้ว่าเป็นกระบวนการเดียวกันดังที่ เสน่ห์ จามริก (2533) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาสรุปไว้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการสร้างและสะสมทุนทางปัญญาความรู้และทักษะ ซึ่งเป็นบ่อเกิดของทุนและวิทยาการตลอดจนนวัตกรรมอื่นๆ ทั้งหลาย แต่บรรดาองค์ประกอบทางด้านนวัตกรรมดังกล่าวเป็นเพียงผลอันเนื่องมาจากกำลังทุนทางปัญญาความรู้ ดังนั้นกำลังฐานะทางเศรษฐกิจที่แท้จริงจึงขึ้นอยู่กับกำลังทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นแหล่งสร้างและสะสมกำลังทุนทางปัญญาความรู้ภายในชาติ กล่าวได้ว่าเศรษฐกิจของชาติจะดีหรือเลวดูกันที่ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญของการพัฒนาประเทศที่แท้จริง

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม ทั้งนี้เพราะการศึกษาคือกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาชีวิตตั้งแต่แรกเกิดการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพอย่างมีความสุขรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมในโลกปัจจุบัน รวมทั้งพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศให้ยั่งยืน รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงได้ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยจัดการศึกษาให้ในทุกๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ถึงแม้ว่ารัฐบาลได้ส่งเสริมและได้ลงทุนจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนมาเป็นระยะเวลายาวนานแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีประชาชนอีกเป็นจำนวนมากที่พลาดโอกาสในระบบโรงเรียน ด้วยสาเหตุการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนยังมีข้อจำกัดหลายประการที่ไม่เอื้ออำนวยต่อความต้องการของผู้เรียน ดังที่ สุนทร โคตรบรรเทา (2524) ได้กล่าวว่า "การศึกษาในระบบโรงเรียนยังทำหน้าที่ได้เพียงส่วนน้อยเท่านั้น ยังไม่สนองความต้องการทางการศึกษา และเปิดโอกาสให้คนส่วนใหญ่ได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะ ทักษะคิดในด้านการประกอบอาชีพและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ฉะนั้นน่าจะคิดหาช่องทางและแนวทางในการจัดการ

ศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้คนส่วนใหญ่ของประเทศได้ศึกษาหาความรู้ ซึ่งการศึกษาแนวใหม่นี้ได้แก่ การศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบงานทางด้านการศึกษาของแต่ละประเทศนั้นพยายามที่จะส่งเสริมให้ประชากรรับการศึกษาในระดับที่สูงมากที่สุด รูปแบบของระบบการศึกษาได้รับการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาเพื่อพัฒนาคุณภาพของประเทศ จนกระทั่งในปัจจุบันได้มีการนำเอาระบบการศึกษาทางไกลมาใช้เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษา” วิจิตรศรีสะอาด (2523) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิตสรุปได้ว่าแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษามากที่สุดแนวคิดหนึ่งในปัจจุบัน คือ การศึกษาตลอดชีวิต (LIFE LONG EDUCATION) ซึ่งถือว่าการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการดำรงชีวิตนอกเหนือจากปัจจัยสี่ ซึ่งเป็นปัจจัยทางวัตถุ การศึกษาเป็นกระบวนการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคนตั้งแต่เกิดจนตาย และด้วยเหตุนี้ภารกิจของงานการศึกษานอกโรงเรียนตามนโยบายในแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2530 จึงได้กำหนดหลักในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อชดเชยโอกาส และเสนอแนวทางเลือกใหม่ในการจัดการศึกษาสำหรับประชาชนเสริมคุณภาพของการเรียนการสอนในโรงเรียนสนับสนุนการศึกษิตตามอัธยาศัย และเครือข่ายการเรียนรู้ในสังคมเพื่อสานต่อโอกาสในการเรียนรู้ของประชาชนให้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (กรมการศึกษานอกโรงเรียน,2536) ซึ่งปัจจุบันการศึกษานอกระบบโรงเรียนนับวันจะทวีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศยิ่งขึ้นเป็นลำดับเพราะประชาชนที่เข้ารับบริการการศึกษานั้นมีโอกาสหาความรู้ และประสบการณ์ไปปรับปรุง และพัฒนาประกอบอาชีพตลอดจนการดำเนินชีวิตของตนได้ตรงตามความประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ,2531)

กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหน่วยงานภาครัฐบาลที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานการศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2522 การดำเนินงานให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน คือ จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ศึกษาเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ให้แก่ตัวเองมากขึ้นตามความเหมาะสมโดยมุ่งให้ประชาชนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ประเภทของกิจกรรมที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดมี 4 ประเภท คือ

1. การศึกษาพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือในการเรียนรู้และความรู้ความสามารถที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตตลอดจนเสริมสร้างความรู้และทักษะสำหรับการศึกษาต่อเนื่อง ตัวอย่างของกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การส่งเสริมการรู้หนังสือ และการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา

2. การศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ เป็นการศึกษาที่เสริมต่อจากการศึกษาพื้นฐานเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนนอกระบบโรงเรียนได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และเจตคติอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต การประกอบอาชีพ และการเตรียมที่จะศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป

3. การพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพ เป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติเพื่อการประกอบอาชีพโดยเน้นการพัฒนาอาชีพท้องถิ่น การสร้างผู้ประกอบการขนาดย่อมและอาชีพอิสระ การเตรียมความพร้อมเพื่อรับจ้างในตลาดแรงงานและการปรับปรุงอาชีพที่มีอยู่แล้วให้ได้ผลยิ่งขึ้น

4. การสนับสนุนการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติในสังคม ซึ่งอาจดำเนินการด้วยการพัฒนาแหล่งความรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ เช่น การจัดตั้งห้องสมุดจังหวัด อำเภอ การสนับสนุนที่อ่านหนังสือ วัด เป็นต้น การจัดกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้และวิทยาการโดยผ่านรายการวิทยุ โทรทัศน์ หอกระจายข่าวและนิทรรศการ การสนับสนุนผู้รู้ในสังคมเพื่อนำศักยภาพความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งภายในและภายนอกชุมชนมาเผยแพร่ให้กับประชาชน

อนึ่งจากการดำเนินงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผ่านมามีประชาชนที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสเข้ารับการศึกษาในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสเข้ามาเรียนในระบบนี้แทนจำนวนนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาสายสามัญประเภทวิธีเรียนทางไกลได้รับความนิยมจากผู้เรียนมากกว่าวิธีเรียนอื่นๆ กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2534 มีจำนวนนักศึกษา 343,924 คน ปี พ.ศ. 2535 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, หน่วยศึกษานิเทศก์, 2538) เพิ่มขึ้นเป็น 517,127 คน และในปี พ.ศ. 2538 เพิ่มขึ้นเป็น 2,137,245 คน ซึ่งเพิ่มมากขึ้นกว่า 4 เท่าของปี พ.ศ. 2535 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความต้องการการศึกษาทางไกลได้รับความนิยมจากประชาชนขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้เพราะเป็นการศึกษาที่จัดให้กับประชาชนที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาในโรงเรียนภาคปกติได้มีโอกาสศึกษาตามความต้องการ และความเหมาะสมกับสภาพของตนเองเช่นวิธีเรียน ด้านเวลา และค่าใช้จ่าย เป็นต้น อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถได้รับประกาศนียบัตรซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรจากโรงเรียนภาคปกติทุกประการ

อย่างไรก็ดีถึงแม้ว่ากรมการศึกษานอกโรงเรียนจะประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญให้แก่ประชาชนที่พลาดโอกาสทางการศึกษาได้ในระดับหนึ่งแต่ที่ผ่านมามีปัญหาคุณภาพทางการศึกษานอกโรงเรียนยังไม่เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควรทั้งนี้จากรายงานการประชุมผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียนทั่วประเทศ ระหว่างวันที่ 23-25 กรกฎาคม 2539 ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ฮิลล์ พัทยา จังหวัดชลบุรี ได้มีข้อสรุปว่า กิจกรรมหลัก คือ การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ โดยเฉพาะวิธีเรียนทางไกลมีปัญหาในเชิงคุณภาพ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2539) ซึ่งคุณภาพการศึกษาเป็นประเด็นที่ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายให้ความสำคัญ

และความสนใจเป็นอย่างมากในระยะ 20 กว่าปีที่ผ่านมามีการตีความคำว่า “คุณภาพ” ยังไม่เป็นที่ยุติแม้ว่าจะมีการค้นคว้าวิจัยในเรื่องนี้มาเป็นเวลานานแล้วก็ตาม ดังเช่น หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2541 กล่าวว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน จะประกอบด้วยคำหลัก 2 ความหมายดังนี้

คุณภาพการศึกษา คือ

1. การที่ผู้จบการศึกษามีคุณสมบัติตรงกับจุดหมายหรือคุณลักษณะที่สถานศึกษา กำหนดไว้ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และองค์กรท้องถิ่น
2. กระบวนการการผลิตทางการศึกษาได้มีการควบคุมอย่างเป็นระบบ และมีแบบแผนที่ดีว่าจะได้บัณฑิตที่มีคุณภาพ

มาตรฐานการศึกษา คือ ข้อกำหนดทางการศึกษาที่บอกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นหลักสำหรับเทียบกำหนดเป็นคุณภาพขั้นต่ำที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผลผลิต มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัยดำเนินงาน

แต่ก็ยังมีนักวิจัยและนักการศึกษาบางกลุ่มได้กำหนดว่า “คุณภาพการศึกษา” เป็นสิ่งที่พิจารณาได้จากประสิทธิภาพโดยเฉพาะคุณภาพของผลผลิตนั้น คือ ผู้จบการศึกษา การพิจารณาคุณภาพก็ คือพิจารณาว่าผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามความต้องการหรือไม่ และมีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เกิดคุณสมบัติดังกล่าวในบรรดาคุณสมบัติของผู้จบการศึกษา ตัวอย่างที่ชัดเจนและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ก็คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานั้นเอง (สุภางค์ จันทวนิช, 2531) และเช่นเดียวกันเมื่อหันมาพิจารณาตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก็เป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพทางการศึกษานอกโรงเรียนเช่นเดียวกัน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, หน่วยศึกษานิเทศก์, 2538)

ซึ่งจากการตรวจสอบคุณภาพการศึกษายสามัญที่ผ่านมามีพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษานอกโรงเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้จากรายงานการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของกองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียนพบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสอดคล้องกันในทุกภาคทั่วประเทศ คือ มีคะแนน ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มนอกจากนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายวิธีเรียนแล้วพบว่านักศึกษาที่เรียนโดยวิธีเรียนด้วยตนเอง มีคะแนนเกินกว่า 50 ในขณะที่นักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบชั้นเรียนและทางไกลได้คะแนนต่ำกว่า 50 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน, 2534) และจากรายงานการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้น โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

จังหวัดสมุทรปราการ (ดังแสดงในตารางที่ 1) จะพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิธีเรียนทางไกลก็อยู่ในระดับต่ำเช่นเดียวกับทุกภาคทั่วประเทศ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิธีเรียนทางไกลในจังหวัดสมุทรปราการมาจากสาเหตุหรือตัวแปรใดและที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการเพราะนักศึกษา (กลุ่มตัวอย่าง) มีความแตกต่างกันมากในด้านต่างๆ หลายด้าน เช่น ด้านวัฒนธรรม, ประเพณี, สภาพสังคม, เศรษฐกิจ, ภาษา, การดำรงชีวิต ฯลฯ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักศึกษาในแต่ละอำเภอที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำประจำปีการศึกษา 2539 จำแนกตามรายอำเภอ

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	จำนวนนักศึกษา (คน)	จำนวนผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ในระดับต่ำ (คน)	คิดเป็นร้อยละ
อำเภอเมือง	8,500	6,580	77.41
อำเภอบางบ่อ	1,500	760	50.67
อำเภอบางพลี	3,650	1,560	42.74
อำเภอพระสมุทรเจดีย์	960	540	56.25
อำเภอพระประแดง	2,115	1,654	78.20
กิ่งอำเภอบางเสาธง	3,950	1,650	41.77
รวม	20,675	12,744	61.64

ที่มา: ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ, 2540

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าในปีการศึกษา 2539 มีนักศึกษาวิธีเรียนทางไกลในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 20,675 คน มีนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 4 มิติ 20 ตัวชี้วัด จำนวน 12,744 คน คิดเป็นร้อยละ 61.64 และจากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาของนักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีเรียนทางไกลในจังหวัดสมุทรปราการนั้นอยู่ในระดับต่ำกว่าความคาดหวังของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยการตรวจสอบตามเครื่องมือตรวจสอบของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ดังแสดงในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพ

ลำดับที่	รายการนิเทศด้านคุณภาพ
มิตินี้ 1 ตรวจสอบได้	
1.	ครูจัดทำบัญชีลงเวลาเรียน/พบกลุ่มของนักศึกษาเป็นปัจจุบัน
2.	ครูมาปฏิบัติการสอนตรงตามที่กำหนดไว้ใน "บันทึกกิจกรรมการเรียนการสอน"
3.	นักศึกษาที่มาเรียน/พบกลุ่มมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน
4.	นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนมีแบบเรียน/ชุดวิชาครบทุกคน
มิตินี้ 2 นักศึกษาพึงพอใจ	
5.	นักศึกษาร้อยละ 80 เห็นว่า ศบอ./ศนจ. มีบุคลากรไว้บริการทันทีเมื่อไปติดต่อ
6.	นักศึกษาร้อยละ 80 เห็นว่าบุคลากรของ ศบอ./ศนจ. บริการได้อย่างประทับใจ
7.	นักศึกษาร้อยละ 80 เห็นว่า ศบอ./ศนจ. ออกหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาได้ถูกต้องรวดเร็ว
8.	นักศึกษาร้อยละ 80 เห็นว่า ครูสอนดี เข้าใจง่าย เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง
9.	นักศึกษาร้อยละ 80 เห็นว่าความรู้ที่ได้รับตรงกับความคาดหวังที่จะนำไปใช้ประโยชน์
มิตินี้ 3 มาตรฐานทางวิชาการ	
10.	ครูได้รับการประชุมชี้แจงเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเปิดเรียน
11.	ครูศบอ./ จัดบริการปฐมนิเทศ/ปัจฉิมนิเทศนักศึกษาทุกกิจกรรม
12.	ครูจัดบริการแนะแนวระหว่างเรียนแก่นักศึกษาทุกคนตามแผน
13.	ครูดำเนินการสอบ/ประเมินผลระหว่างเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด
14.	นักศึกษาทุกคนมีชิ้นงานที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ
15.	นักศึกษาร้อยละ 80 ร่วมกิจกรรมชมรมนักศึกษา
มิตินี้ 4 สังคมชื่นชม	
16.	สถานศึกษาร้อยละ 80 มีผลการติดตามผู้เรียนที่จบหลักสูตรและมีตัวอย่างผู้ประสบความสำเร็จ
17.	เครือข่ายที่ร่วมกิจกรรม กศน. ทุกหน่วยเห็นว่านักศึกษาที่เรียนจบแล้วทำประโยชน์ให้สังคมมากขึ้น
18.	ชมรม/กลุ่มนักศึกษาทุกชมรม/กลุ่ม จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน
19.	สถานศึกษา/สถานประกอบการ/หน่วยงานอื่น ร้อยละ 80 ชื่นชมนักศึกษา กศน. ว่ามีความรับผิดชอบ/ทำงานดี
20.	ผู้นำท้องถิ่นร้อยละ 80 เห็นว่าระบบการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น

และโดยทั่วไป การจัดการศึกษานอกโรงเรียนจะมี 3 วิธีเรียน คือ

1. วิธีเรียนด้วยตนเอง
2. วิธีเรียนทางไกล
3. วิธีเรียนแบบชั้นเรียน

แต่ในปัจจุบันวิธีเรียนแบบชั้นเรียนไม่เป็นที่นิยมและไม่ได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไปเท่าใดนักเนื่องจากเป็นวิธีเรียนที่มีค่าใช้จ่ายสูงและมีข้อจำกัดในเรื่องขอเวลา ด้วยเหตุนี้ทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสมุทรปราการ จึงไม่ได้จัดวิธีเรียนแบบชั้นเรียนเพราะไม่มีผู้ลงทะเบียนเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาเฉพาะวิธีเรียนทางไกล ซึ่งนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานซึ่งควรต้องมีการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการเรียนของนักศึกษาให้ดีขึ้นแต่การพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าจำเป็นต้องทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความด้อยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามาจากสาเหตุใดจึงจะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงกับสาเหตุด้วยเหตุนี้การวิจัยเรื่องตัวแปรคัดสรรที่ใช้ในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาด้วยวิธีเรียนทางไกลนี้จะทำให้ทราบว่าตัวแปรคัดสรรตัวใดบ้างที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำหรับเบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom, 1976) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะผู้เรียนและการเรียน สรุปได้ว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 3 ตัวแปร คือ

1. ตัวแปรที่เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย หมายถึงการเรียนรู้อำนาจเป็นการเรียนและมีมาก่อนการเรียน
2. ตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะด้านจิตพิสัย หมายถึงสภาพการณ์ที่ผู้เรียนจะแสดงออกเป็นผู้เรียนที่ได้เรียนรู้ ได้แก่ ความสนใจและเจตคติต่อเนื้อหาที่เรียน การยอมรับความสามารถและบุคลิกภาพ
3. ตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะด้านทักษะพิสัย หมายถึงประสิทธิผลซึ่งผู้เรียนได้รับผลสำเร็จในการเรียนรู้ ในการฝึกทักษะประสบการณ์ ตลอดจนคำแนะนำในการส่งเสริม/พัฒนาอาชีพ มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และการแก้ไขข้อผิดพลาด

เฮอริชอลด์ ซี แวกซ์แมน และ เฮอริเบิร์ต เจ เวลเบิร์ก (Hersholt C. Waxman and Herbert J. Welberg, 1986) ได้ตั้งทฤษฎีผลผลิตทางการศึกษา (A Theory of Education Productivity) ขึ้นบนพื้นฐานของงานวิจัยทางจิตวิทยาและการศึกษา ซึ่งกล่าวถึงองค์ประกอบที่มี

ความจำเป็นและมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเรียนทั้งในด้านจรรยาศึกษา พฤติกรรมและ พุทธศึกษา สรุปได้ว่า มีองค์ประกอบ 9 ประการ คือ

1. ความสามารถหรือผลการเรียนเดิมซึ่งวัดได้โดยแบบทดสอบมาตรฐาน
2. การพัฒนาการใช้อายุจริงตามปีปฏิทินและระดับวุฒิภาวะจะเป็นตัวกำหนด
3. แรงจูงใจหรือมโนคติแห่งตนซึ่งวัดได้โดยแบบทดสอบบุคลิกภาพหรือความตั้งใจ ความพากเพียรพยายามในการเรียนของนักเรียน
4. คุณภาพการเรียนการสอนในห้องเรียน รวมถึงจิตวิทยาและหลักสูตรที่ใช้
5. จำนวนเวลาที่นักเรียนใช้ในการเรียน
6. สภาพแวดล้อมที่บ้าน
7. สภาพสังคมในห้องเรียน
8. กลุ่มเพื่อนภายในโรงเรียน
9. การใช้เวลาภายนอกโรงเรียน

และนอกจากนี้ ศิริพร เลิศนุวัฒน์ (2538) ได้ศึกษาและรวบรวมตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรเบ็ดเสร็จพื้นฐานประเภทวิทยุและไปรษณีย์ และประเภทเรียนด้วยตนเองโดยวิเคราะห์งานวิจัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519-2536 และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษานอกโรงเรียนได้ข้อสรุปตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ได้จากการศึกษาผลงานวิจัยและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา นอกโรงเรียนจำแนกตามประเภทวิธีเรียน

ประเภทชั้นเรียน	ประเภทวิทยุและไปรษณีย์ (ทางไกล)	ประเภทเรียนด้วยตนเอง
ปัจจัยด้านผู้เรียน - ความถนัดทางการเรียน - อายุ - สถิติการเข้าเรียน - ทักษะคิดต่อวิชา - ลักษณะการเรียนของนักศึกษา - ความรู้เดิม - การฟังวิทยุเพื่อเสริมบทเรียนหรืออ่านหนังสือเพิ่มเติม - เวลาในการทำงานของนักศึกษา ปัจจัยด้านครูผู้สอน - สาขาวิชาเอกของครู - ประสบการณ์การสอน - จำนวนครั้งของการทดสอบ - วิธีการสอน ปัจจัยด้านแบบเรียน - ประเภทของแบบเรียน ปัจจัยด้านโรงเรียน - สภาพแวดล้อมในห้องเรียน - อัตราส่วนของนักเรียนต่อห้องเรียน	ปัจจัยด้านผู้เรียน - เพศ - อายุ - รายได้ - สถานภาพสมรส - ภูมิหลังทางการศึกษา - สถานภาพในครอบครัว - จำนวนชั่วโมงในการฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาและด้านคู่มือเรียน - ความถนัดทางการเรียน - เขตที่อยู่ของนักศึกษา - การจูงใจ - การยอมรับวิธีการเรียน ปัจจัยด้านแบบเรียนและวิธีเรียน - สื่อการเรียน - วิธีเรียน - ประเภทของหนังสือแบบเรียน	ปัจจัยด้านผู้เรียน - เพศ - อายุ - รายได้ - สถานภาพในครอบครัว - ภูมิฐานะ - ภูมิหลังทางการศึกษา - จำนวนหมวดวิชาที่ลงทะเบียน - ระยะเวลาในการเตรียมตัวสอบ - วิธีเตรียมตัวสอบ - ประเภทของแบบเรียน - จำนวนปีที่ขาดความต่อเนื่องในการศึกษา

จากตารางสรุปได้ว่าข้อค้นพบของงานวิจัยและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งเพียงตัวแปร

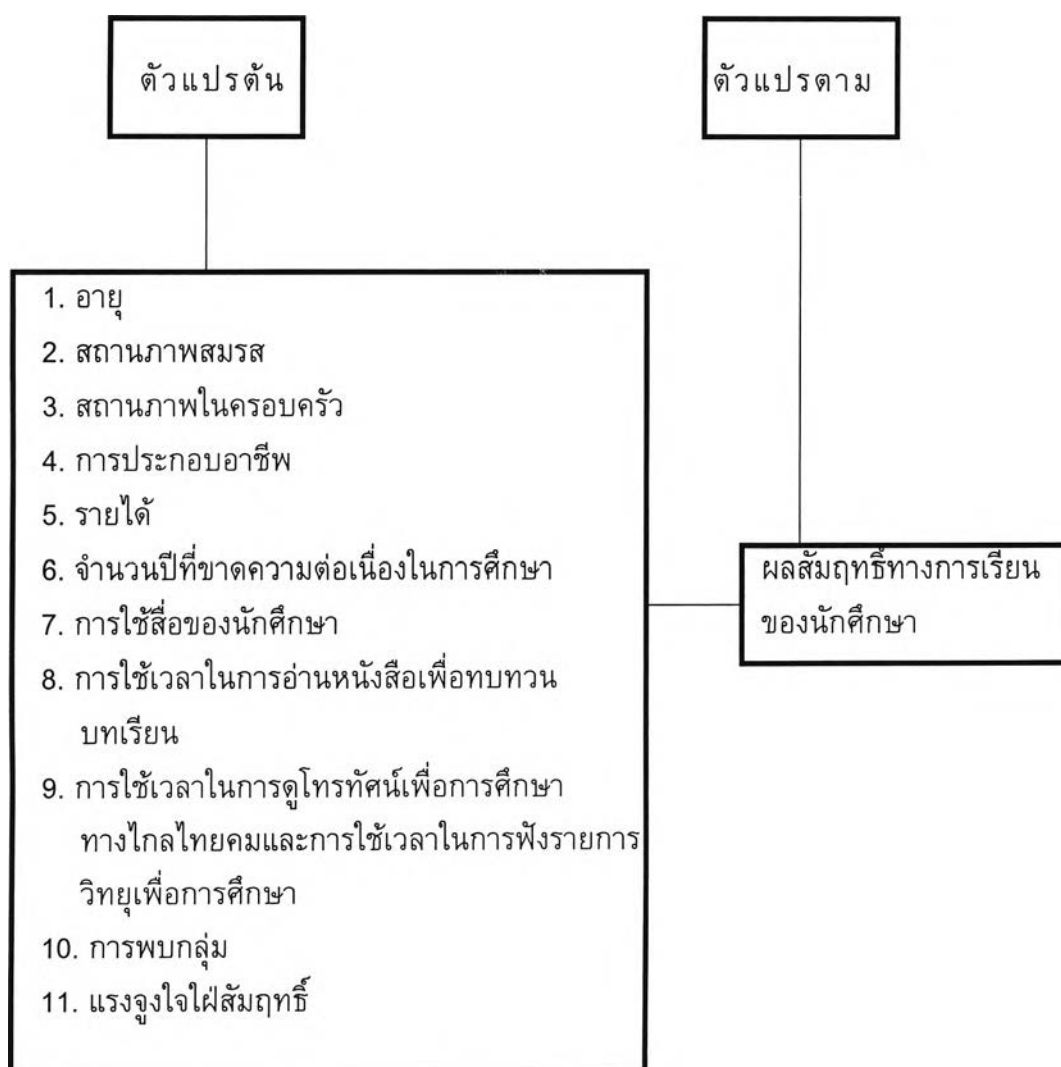
เดียว หากแต่ประกอบด้วยหลายตัวแปรร่วมกันซึ่งจากการวิเคราะห์ผลการวิจัยที่ผ่านมายังไม่มีข้อค้นพบใดที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีเรียนทางไกลของนัศึกษานอกโรงเรียนแต่อย่างใด ดังนั้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของนักการศึกษา รวมทั้งจากข้อค้นพบของงานวิจัยสามารถรวบรวมเพื่อนำไปเป็นกรอบความคิดในการวิจัย

ตารางที่ 4 แสดงแนวคิดในการกำหนดตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสายสามัญศึกษา วิธีเรียนทางไกล ในจังหวัดสมุทรปราการ

Bloom	Waxman และ Welberg	ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
1.ด้านพุทธิพิสัย (ความรู้เดิม) 2.ด้านจิตพิสัย (เรียนตามความสนใจของผู้เรียนและเหมาะสมกับบุคลิกภาพ) 3.ด้านทักษะพิสัย (เรียนที่สอดคล้องกับงานประจำที่ทำ)	1. ความรู้เดิม 2. พัฒนาการของผู้เรียน 3. แรงจูงใจ 4. คุณภาพการสอน 5. จำนวนเวลาที่ใช้ในการเรียน 6. สภาพแวดล้อมทางบ้าน 7. สภาพสังคมในห้องเรียน 8. กลุ่มเพื่อนในโรงเรียน 9. การใช้เวลากายนอกโรงเรียน	1. เพศ 2. อายุ 3. รายได้ 4. สถานภาพสมรส 5. ภูมิหลังทางการศึกษา 6. จำนวนชั่วโมงในการฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาและอ่านคู่มือการเรียน 7. เขตที่อยู่อาศัยของนักศึกษา 8. สื่อการเรียน 9. ภูมิลำเนาเดิม 10. สถานภาพในครอบครัว 11. การประกอบอาชีพ 12. จำนวนรายวิชาที่ลงทะเบียน 13. ทศนคติต่อวิชา 14. จำนวนปีที่ขาดความต่อเนื่องในการศึกษาต่อ 15. ประเภทของหนังสือ 16. วิธีเรียน 17. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

จากตารางที่ 4 จะพบว่าแนวคิดและทฤษฎีของนักการศึกษาและข้อค้นพบจากงานวิจัย รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสามารถนำมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกตัวแปรที่จะศึกษาในครั้งนี้ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมิได้ยึดแนวคิดหรือผลการวิจัยใดเป็นหลักในการศึกษา แต่ได้สังเคราะห์ตัวแปรที่ได้จากแนวคิดของ บลูม (Bloom) เฮอร์โซลด์ ซี แวกซ์แมน และเฮอร์เบิร์ต เจ เวลเบิร์ก (Hersholt C. Waxman and Herbert J. Welberg) และข้อค้นพบของงานวิจัยที่ผ่านมา รวมทั้งศึกษาสภาพพื้นที่ ศึกษาถึงลักษณะการเรียนการสอนด้วยวิธีเรียนทางไกลในจังหวัดสมุทรปราการ แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบความคิดในการวิจัย ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบความคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาตัวแปรอิสระในด้าน อายุ เพศ สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว รายได้ การประกอบอาชีพ จำนวนปีที่ขาดความต่อเนื่องในการศึกษา การใช้สื่อของนักศึกษา การพบกลุ่ม การใช้เวลาในการดูโทรทัศน์เพื่อการศึกษา การใช้เวลาในการฟังวิทยุเพื่อการศึกษา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าตัวแปรใดมีอิทธิพลในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญที่เรียนด้วยวิธีเรียนทางไกลในจังหวัดสมุทรปราการ

2. เพื่อสร้างสมการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกลในจังหวัดสมุทรปราการ จากตัวทำนาย อายุ เพศ สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว รายได้ การประกอบอาชีพ จำนวนปีที่ขาดความต่อเนื่องในการศึกษา การใช้สื่อของนักศึกษา การพบกลุ่ม การใช้เวลาในการดูโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

สมมติฐานของการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ อายุ เพศ สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว การประกอบอาชีพ รายได้ จำนวนปีที่ขาดความต่อเนื่องในการศึกษา การใช้สื่อของนักศึกษา การพบกลุ่ม การใช้เวลาในการดูโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลไทยคม การใช้เวลาในการฟังวิทยุเพื่อการศึกษา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญในจังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ตัวแปรอิสระ อายุ เพศ สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว การประกอบอาชีพ รายได้ จำนวนปีที่ขาดความต่อเนื่องในการศึกษา การใช้สื่อของนักศึกษา การใช้เวลาในการดูโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลไทยคม การใช้เวลาในการฟังวิทยุเพื่อการศึกษา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถร่วมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกลในจังหวัดสมุทรปราการ

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวแปรคัดสรรที่ใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนในสังกัดศูนย์การศึกษานอก

โรงเรียน จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามรายอำเภอ ซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาในปีการศึกษา 2541 ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2541-เดือนมีนาคม 2542 จำนวน 394 คน เท่านั้นเพราะจะมีนักศึกษาจำนวนหนึ่งซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 และยังไม่จบการศึกษา

2. การตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนในเวลาที่แตกต่างกันทำให้ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามคลาดเคลื่อนไปจากความจริงเพราะในสภาพความเป็นจริงนักศึกษาจะทำงานเป็นกะ คือ กะเช้า (7.30-11.30น.) กะบ่าย (12.00-17.30น.) และกะกลางคืน (18.00-24.00น.)

3. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลจำเพาะในจังหวัดสมุทรปราการเท่านั้น การนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในพื้นที่อื่น ๆ ที่อาจมีบริบทที่แตกต่างกันควรคำนึงถึงข้อจำกัดนี้ด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาทางไกลสายสามัญศึกษาสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาในปีการศึกษา 2541 จำนวน 25,359 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้สุ่มมาจากประชากรที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาในปีการศึกษา 2541 จำแนกตามรายอำเภอ แล้วคำนวณสัดส่วนของกลุ่มประชากรแต่ละอำเภอเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายอย่างทั่วถึง

3. ตัวแปรที่ศึกษา มี 2 ประเภท ได้แก่

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่

- เพศ

- อายุ

- รายได้

- สถานภาพสมรส

- การประกอบอาชีพ

- สถานภาพในครอบครัว

- จำนวนปีที่ขาดความต่อเนื่องในการศึกษา

- การใช้สื่อของนักศึกษา

- การใช้เวลาในการดูโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลไทยคม

และการฟังวิทยุเพื่อการศึกษา

- การพบกลุ่ม
- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(คะแนนเฉลี่ย) ของ นักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ตัวแปรที่ใช้ในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งประกอบด้วย อายุ เพศ สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว รายได้ การประกอบอาชีพ จำนวนปีที่ขาดความต่อเนื่องในการศึกษา การใช้สื่อของนักศึกษา การใช้เวลาในการดูโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลไทยคม การใช้เวลาในการฟังวิทยุเพื่อการศึกษา การพบกลุ่ม และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลที่เข้าศึกษาในศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอต่างๆ ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

วิธีเรียนทางไกล หมายถึง วิธีเรียนตามหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ พ.ศ. 2530 ซึ่งได้ปรับปรุงมาจากการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญทางวิทยุและไปรษณีย์ วิธีเรียนทางไกลจะประกอบด้วยการศึกษาทเรียนด้วยตนเองการฟังรายการวิทยุ ดูรายการโทรทัศน์ ไปพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษาออกโรงเรียนกำหนด และทำกิจกรรมทดสอบย่อยเพื่อเก็บคะแนนสะสมระหว่างภาคเรียน และเข้าสอบปลายภาคเรียน

จำนวนปีที่ขาดความต่อเนื่องในการศึกษา หมายถึง จำนวนปีที่ว่างเว้นหลังจากการจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วมาศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียน

สื่อ หมายถึง เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์รวมถึงบุคคลที่นักศึกษาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยแบบเรียน แถบบันทึกเสียง วิทยุทัศน์รายการวิทยุเพื่อการศึกษา รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลไทยคม ไปสเดอร์ และเอกสารประกอบคำสอน

การใช้เวลาในการฟังวิทยุ/ดูโทรทัศน์เพื่อการศึกษา หมายถึง การใช้เวลาในการศึกษาวิชาต่างๆ จากรายการวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ซึ่งออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยทั้งจากระบบเอเอ็ม (AM) และระบบเอฟเอ็ม(FM) ซึ่งมีช่วงเวลาออกอากาศ 05.00-24.00 น.

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคหรือมีความพยายามที่จะกระทำให้ดีกว่าบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อาจสังเกตเห็นได้จากการทำกิจกรรมต่างๆ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูงชอบเป็นผู้นำ และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถวัดเป็นคะแนนได้จากแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถ(คะแนนเฉลี่ยต่อปีการศึกษา)ในการเรียนของนักเรียนนอกโรงเรียนสายสามัญที่เรียนด้วยวิธีเรียนทางไกลในจังหวัดสมุทรปราการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นประโยชน์ต่อศาสตร์ทางการศึกษานอกโรงเรียนในการนำเสนอหลักสูตรหรือแนวทางใหม่ๆ ทางศึกษานอกโรงเรียนได้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยคำนึงถึงตัวแปรที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
2. เป็นประโยชน์ต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล จะได้ทราบว่ามีตัวแปรใดบ้างที่ใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษา สายสามัญ ด้วยวิธีเรียนทางไกลให้เหมาะสมต่อไป
3. เป็นประโยชน์ต่อศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ จะได้ทราบว่าตัวแปรใดบ้างที่ใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ปรับปรุงคุณภาพการสอนของครูประจำกลุ่ม การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการวางแผนนิเทศติดตาม เป็นต้น
4. เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล จะได้ทราบว่าตัวแปรใดบ้างที่ใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มผู้เรียน ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น